

תורת הר"ף

ביאורים, פנינים, מוסרים וחיידושים משיעורי
האדמו"ר רבי יאשיהו פינטו שליט"א
לפרשת השבוע

פרשת בהר-בהזקות

פרשת בהר

"וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה בְּהַר סִינַי לֵאמֹר"

גם לעתיד לבוא יהיו זמנים של עליה
וירידה שבהם צריך להיות באמונה
ובטחון בהשם

מובא ברש"י מה ענין שמיטה אצל הר סיני
והלא כל המצות נאמרו מסיני אלא מה שמיטה
נאמרו כללותיה (ופרטותיה) ודקדוקיה מסיני אף
כולן נאמרו כללותיהן ודקדוקיהן מסיני.

והנה צריכים להבין, הרי פרשת שמיטה
נאמרה בהר סיני, ובהר סיני זה היה מתן תורה.
במתן תורה נפסקה זוהמתן של ישראל ובני
ישראל הגיעו לתכלית הנרצה, כמו שהיו לפני
חטא אדם הראשון שאכל מעץ הדעת, שבטלה
מיתה מן העולם והגיעו למדרגה גבוהה ביותר.
אם כך צריכים להבין, בשביל מה היה צריך
לתת את מצוות שמיטה, הרי כעת שקיבלו את
התורה בני ישראל הגיעו לדרגה הגבוהה ביותר

ואין אצלם יותר את כל העניינים הרגילים שהיו עד עכשיו כאשר הייתה מיתה לעולם, אם כך בשביל מה היה צריך את מצוות שמיטה?

אז אולי אפשר לבאר ולומר יסוד גדול, בני ישראל במתן תורה הגיעו לדרגה כפי שיהיה לעתיד לבוא, שאדם יעלה ויתעלה, יגיע למדרגה גבוהה ואחרי שיגיע למדרגה גבוהה שוב ירד ושוב יצטרך לעלות, אך הירידה לא תהיה ירידה כמו של היום שאדם חוטא ונופל, יורד למדרגות קשות וחמורות ויכול לרדת לדברים קשים, אלא הירידה תהיה ירידה מידתית לתקופה מיוחדת של "מְלֶאֶה הָאָרֶץ דְּעָה אֶת ה'" (ישעיה יא, ט) אם כך, גם בביאת המשיח יהיו זמנים של עליה ויהיו זמנים של ירידה, על פי כורח המציאות וכורח הזמן.

וכך הגמרא אומרת (סוכה נב.) שגם לעתיד לבוא כשיבנה בית המקדש ויצר הרע יעבור מן הארץ, הקב"ה ימשיך לדרוש מעם ישראל לעשות עזרת נשים ופירוד בין גברים לבין

נשים. כל המפרשים שואלים מדוע יצטרכו את הפירוד הרי "בַּלַע הַמּוֹת לְנֶצַח" (ישעיה כה, ח) ולא יהיה יצר הרע, אם כך בשביל מה יצטרכו את הפירוד?

אלא לא יהיה יצר הרע, אבל בכל אופן יהיו זמנים של עליה וזמנים של ירידה. כך גם בעניין שמיטת הארץ, בני ישראל היו אחרי מתן תורה והגיעו לדרגה הגבוהה ביותר, בכל אופן היה עניין של ביטחון ואמונה והשגה גבוהה שאפשר להשיג, זמנים של עליה וזמנים של ירידה על פי כורח הזמן ההוא ולכן היה צריך לתת את מצוות שמיטה וכל העניינים של הר סיני. לכן התורה מדגישה ואומרת מה שמיטה כלולותיה ופרטותיה מסיני, אף כל המצוות כולם. כל המצוות כולם גם לעתיד לבוא ישארו וגם לעתיד לבוא תהיה דרך אחרת לעליה וירידה, אבל לא בירידה מתחת לקו, שזה נקרא חטא ונקרא ירידה גדולה.

"וְכִי תֹאמְרוּ מָה נֹאכַל בַּשָּׁנָה הַשְּׁבִיעִית"

**גם באוכל של שנת השמיטה תהיה
קדושה רוחנית כמו בשאר השנים**

צריכים להבין, הרי בני ישראל היו במדבר, ראו את הניסים ואת הנפלאות שהקב"ה עשה עימם. הוריד להם את המן, נתן להם את השלום, בארה של מרים, ענני כבוד, כל הניסים מעל הטבע. אם כך, מה השאלה הזו על שנת השביעית, שהקב"ה אסר לעבוד באדמה "מה נֹאכַל בַּשָּׁנָה הַשְּׁבִיעִית", הרי הקב"ה יתן את הפרנסה כמו שהגמרא אומרת (תענית ח:): דכי יהיב רחמנא שובעא לחיי הוא דיהיב, אם כך מה השאלה מה נאכל בשנה השביעית?

אלא צריכים להבין ולומר, כשאדם אוכל מוטלת עליו חובה גדולה וזהירות גדולה שצריך להיזהר בשעת האכילה, כי זהו זמן מיוחד ביותר שאדם צריך לעבוד את בוראו בשעת האכילה. לכן מובא בשולחן ערוך (או"ח קסז, ד) כשאדם מברך "הַמּוֹצֵיא לֶחֶם מִן הָאָרֶץ" יתן שתי ידיו על הפת בשעת הברכה, שיש בהן

עשר אצבעות כנגד עשר מצוות התלויות בפת ע"ש.

ועשר המצוות התלויות בפת הן, בשעת החרישה "לא תחרש בשור ובחמור יחדו" (דברים כב, י), בשעת הזריעה "שדך לא תזרע כלאים" (ויקרא יט, יט), "לא תחסם שור בדישו" (דברים, כה, ד) לקט, שכחה, פאה, תרומה, מעשר ראשון, מעשר שני וחלה, אלו הן עשר מצוות שתלויות בפת לפני שאדם אוכל. לכן כמו שפסק השולחן ערוך ישתדל בשעת המוציא לחם מן הארץ לשים עשרה אצבעות על הלחם.

אם כך, עד שאדם זוכה לאכול את הלחם הוא קיים עשר מצוות בשעת ההכנה לאכילת הלחם. וצריכים להבין, מתי שהקב"ה נתן לבני ישראל את המן, בני ישראל גם כן ראו אוכל שמגיע אליהם בלי אף עמל ובלי אף טרחה, בלי עשר מצוות המקדימות לאכילת הלחם, לכן עמדו בני ישראל ושאלו מן הוא "ויראו בני ישראל ויאמרו איש אל אחיו מן הוא כי לא ידעו מה הוא ויאמר משה אלהם הוא הלחם אשר נתן

ה' לָכֶם לְאֶכְלָהּ" (שמות טז, טו), איך אנחנו נאכל את הדבר הזה בלי עשר תיקונים שצריכים לתקן, ענה להם משה "הוא הֶלֶחֶם" זה דבר מיוחד, זה דבר של מלאכי השרת שהקב"ה נתן למלאכי השרת, זה הלחם המיוחד שאתם תאכלו אותו אפילו שאין בו את העשר מצוות לפני אכילת הלחם, זה דבר של מלאכי השרת עם כל הסגולות הנצרכות שיהיו.

וזוהי שאלת בני ישראל, מתי שהקב"ה ציוה את בני ישראל במצוות השמיטה אמרו בני ישראל, כשאנחנו עובדים בשדה הקב"ה נותן לנו את העשר מצוות עד שמברכים על הלחם, אם כך עכשיו שהקב"ה אומר לנו לא לזרוע בשביעית, ודאי שהוא יעשה לנו נס שנאכל בשנה השביעית, אבל מה תהיה האיכות ותוצאת האכילה של השנה השביעית? אם הקב"ה יעשה איתנו איזה נס, אלו תוצאות יהיה בזה?

עונה הקב"ה ואומר להם שבשנה השישית יצוה להם את הברכה, הברכה כבר תהיה

בשישית והיא תחזיק עד השביעית, ואז העשר מצוות שהקב"ה נותן על הפת והקדושה שיש בפת, בתיקון של העשר שערים עד שאוכלים את הפת, תמשיך גם לשנה השביעית. אם כך שאלת בני ישראל הייתה על קדושת וטוהר וזיכוך הלחם על זה שאלתם הייתה לקב"ה.

**"כִּי תֵבְאוּ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲנִי נֹתֵן לָכֶם
וּשְׁבַתָּהּ הָאָרֶץ שְׁבַת לַה"**

מצוות השמיטה חמורה וגדולה כי היא
מסמנת לאדם שהוא רק אורח בעולם
הזה

המשנה אומרת (אבות ה, ט) גְלוּת בְּאֵה לְעוֹלָם
עַל עוֹבְדֵי עֲבוֹדָה זָרָה, וְעַל גְּלוֹי עֲרִיּוֹת, וְעַל
שְׁפִיכוֹת דָּמִים, וְעַל הַשְּׁמִטַּת הָאָרֶץ. ומובא
בגמרא (שבת לג.) בעון גְּלוֹי עֲרִיּוֹת וְעֲבוֹדַת כּוֹכָבִים
וְהַשְּׁמִטַּת שְׁמִיטִין וְיֹבְלוֹת גְלוּת בֵּא לְעוֹלָם
וּמַגְלִין אוֹתָן וּבֵאִין אַחֲרֵיהֶם וְיוֹשְׁבֵינָם בְּמִקְוָמָן..
בשמיטין וביובלות כתיב (ויקרא כו, לד) "אֲזַ תִּרְצָה

הָאָרֶץ אֶת שַׁבְּתֹתֶיהָ כֹּל יְמֵי הַשְּׁמֵה וְאַתֶּם בְּאֶרֶץ
אֵיבֵיכֶם אֲזוּ תִשְׁבֹּת הָאָרֶץ וְהִרְצַת אֶת שַׁבְּתֹתֶיהָ"
ע"ש.

הנה דבר זה פלא גדול ביותר שמוצאים
שעוון שמיטה הוא כמו שלוש עבירות שעליהם
נאמר "יהרג ובל יעבור" הרי סוף כל סוף אינו
אלא ביטול מצוות עשה ולא תעשה, ואין בה
חיוב מיתה בידי אדם או בידי שמיים.

ומובא בפרשת השבוע "וַיִּדְבֹר ה' אֶל מֹשֶׁה
בְּהַר סִינִי לֵאמֹר. דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ
אֲלֵהֶם כִּי תָבֹאוּ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אָנִי נֹתֵן לָכֶם
וְשַׁבְּתָה הָאָרֶץ שַׁבַּת לַה'" (כה, א-ב) וברש"י מה
עניין שמיטה אצל הר סיני והלא כל מצוות
נאמרו מסיני. כל עניין השמיטה קשה ביותר,
אנו מוצאים שבני ישראל הלכו לגלות בכל
שבעים שנה, וחז"ל אומרים לנו שהשבעים
שנה האלו היו כנגד זה שלא שמרו את
השמיטה ורואים כמה העונש הקשה ביותר על
שמיטה, שהמשנה באבות שמה את העונש
והכובד של שמיטה כגילוי עריות ועבודה זרה.

מה המהות והדבר החמור והקשה שיש בעוון השמיטה?

אז אפשר לבאר ולומר, מצאנו כשבני ישראל היו בגלות על הפסוק (איכה א, ז) "רְאוּהָ צָרִים שָׁחֲקוּ עַל מִשְׁבֹּתָהּ" ומובא במדרש (איכה רבה א, לד) עַל שְׁמִטוֹתֶיהָ. ורש"י פירש שהיו שובתים בגולה בשבתות וימים טובים, ושומטים בשביעית. והיו עובדי כוכבים משחקים עליהם ואומרים שוטים, בארצכם לא שמרתם ועכשיו בגולה תשמרון ע"כ. אם כך צריך לשאול מדוע בני ישראל שבתו שנות השמיטה בגלות, הרי בגלות לא צריכים לשבות, צריכים לשבות בארץ ישראל, כשנמצאים בארץ ישראל חייבים לשמוט אז למה שבתו בגולה?

אלא צריך לבאר ולומר יסוד גדול, כל מצוות השמיטה היא מצוה מהחשובות ומעיקרי התורה, כי השמיטה מלמדת אותנו שהאדם בא עירום לעולם, והולך עירום מהעולם, והכל שייך להקב"ה. הקב"ה אומר מתי לזרוע, הקב"ה אומר מתי לקצור והקב"ה אומר מתי

לא לעשות כלום. כאשר האדם מתנהג בצורה הזו, הוא מראה ומחדיר בנפשו שהקב"ה הוא בעל הבית של העולם והוא קובע מה יעשה האדם ואיך יעשה האדם, האדם רק חי בעולם הזה בפרוזדור ומכין את עצמו לטרקלין.

זו כל המהות של השמיטה, להראות ולסמן להחדיר בנפש האדם שהוא אורח בעולם הזה, ואם האדם מרגיש ויודע בנפשו שהוא אורח בעולם הזה, כל המצוות האחרות הן יותר קלות לו. כי כל מצוה שאדם עומד כנגדה, היצר הרע נכנס באדם לחטוא ולקלקל, כאשר האדם מרגיש בעלות ועליונות על דבר, שמה נכנס הקלקול של האדם ושמה נכנס החורבן של האדם.

אבל אם האדם מרגיש שהוא אורח, יורד לו היצר והוא מוכנע לקיים את המצוות ולקיים את דבר ה' והשמיטה מחדירה את העניין הזה שאדם אורח בעולם. אם כך היצר הרע נלחם במצוות השמיטה בכל הכח, כי השמיטה היא מהיסודות של התורה כולה. לכן בפרשת

השבוע אנחנו רואים את כל העניין שהתורה הקדושה משווה את הר סיני למצות השמיטה, משום ששני הדברים האלה הר סיני כל המהות שלו, ומצוות השמיטה זה דברים גדולים ביותר של יסודות האמונה.

כל דבר שהוא יסוד חשוב באמונה היצר הרע נלחם בו בכל הכח, כמו שהגמרא מספרת (סנהדרין קב:) על רב אשי שאמר לתלמידים שמחר ילמדו על מנשה חברנו. בלילה בא אליו מנשה בחלום ושאל אותו רב אשי איך הם עבדו עבודה זרה אם היו כ"כ חכמים, אמר לו אם היית בדור שלנו היית מרים את שמלתך והיית רץ לעבוד עבודה זרה, כי היצר הרע היה תקיף וחזק ביותר.

כך עניין השמיטה, אפילו שבני ישראל היו רואים ניסים ונפלאות גדולים בעניין השמיטה, שהיו זורעים והייתה להם שש שנים ברכה גדולה ובשנה השביעית לא היו זורעים והייתה להם ברכה מרובה שרואים את השכר ואת העונש במוחשיות, בכל אופן היצר הרע היה

נלחם במצוות השמיטה בכל הכח. לכן כאשר בני ישראל הלכו לגלות, הם הבינו שכל הנזק שקרה להם זה בגלל השמיטה וכל זה שהלכו לגלות זה בגלל השמיטה, לכן עמדו גם בגלות וקיימו את מצוות השמיטה.

על פי זה יובן מדוע המשנה באבות משווה את הערך של מצות שמיטה כמו גילוי עריות ועבודה זרה, משום שמצוות השמיטה היא מהיסודות של כל התורה כולה, כי כאשר האדם מאמין בשמיטה ומבין את עומק השמיטה, כל התורה יותר קלה לו לקיום וכל המצוות יותר נוחים לו לעשיה. לכן התורה מדגישה את מצוות השמיטה, ובני ישראל הבינו שרק בזכות השמיטה יגאלו, כי ברגע שתהיה להם את מצוות השמיטה חזק בנפשם, כל התורה תהיה קלה לקיימה.

פרשת בחוקותי

"אם בחקתי תלכו ואת מצותי תשמרו
ועשיתם אתם"

אדם שנמצא בתורה לא יכול להיות גם
בדברים בטלים ולהיפך

מובא במדרש (ויק"ר לה, א) הָדָא הוּא דְכַתִּיב
"חֲשַׁבְתִּי דְרַכִּי וְאֲשִׁיבָה רַגְלִי אֶל עֵדְתִיךָ" (תהלים
קיט, נט) אָמַר דּוֹד רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם בְּכָל יוֹם וְיוֹם
הֵייתִי מְחֻשָּׁב וְאוֹמֵר לְמָקוֹם פְּלוֹנִי וּלְבֵית דִּירָה
פְּלוֹנִית אֲנִי הוֹלֵךְ, וְהָיוּ רַגְלֵי מְבִיאֹת אוֹתִי לְבֵתִי
כְּנִסְיוֹת וּלְבֵתִי מְדַרְשׁוֹת, הָדָא הוּא דְכַתִּיב
וְאֲשִׁיבָה רַגְלִי אֶל עֵדְתִיךָ עכ"ל.

ובאמת צריכים להקשות ולומר, מה פירוש
וְהָיוּ רַגְלֵי מְבִיאֹת אוֹתִי, הלא דוד המלך הוא
איש משכיל, איש נבון וחכם והיה צריך לומר
ראשי מביא אותי, כי הראש קובע לאן הרגלים
ילכו. מה פירוש רגלי מביאות אותי, למה לא
אמר ראשי?

אלא אולי אפשר לבאר ולומר כך, דוד המלך היה אדם גדול וקדוש, שכל ימיו ועיתותיו היו בתורה הקדושה ובעבודת ה'. וכמו שהגמרא אומרת (ברכות ד.) שדוד המלך היה אומר שכל מלכי מזרח ומערב ישנים עד שלוש שעות, ואני "חצות לילה אקום להודות לך" (תהלים קיט, סב) כל חייו היו סביב התורה והקדושה. לאט לאט עם הימים, דוד המלך אמר אולי אני צריך קצת זמן לעצמי, ללכת לנוח, ללכת קצת לבתי תיאטראות, בתי קרקסאות קצת זמן לעצמי בשביל להבין יותר את החיים ולחיות יותר את החיים. אני כל היום סביב התורה והמצוות, כל היום סביבי עבודת ה' אולי אני צריך קצת זמן לעצמי,

ומתי שהוא ביקש את הזמן לעצמו, הרגלים שלו היו מביאות אותו לבית כנסיות ומדרשיות. ואז "חשבתִי דרכי ואשיבה רגלי אל עדתִיךָ" דוד המלך הרגיש שההרגלים הרעים באים איתו לתורה ולקדושה, ההרגלים של בתי קרקסאות

ובתי תיאטראות מביאים אותו לבתי כנסיות ולבתי מדרשות. ההרגלים הגשמיים שהוא ניסה ללכת אליהם, היו נכנסים איתו ומפריעים לו בתורה ובמצוות ובמעשים טובים, אז הוא עצר את הדברים האלה, כי אי אפשר לפסוח על שני הסעיפים.

אם אדם נמצא בתורה הקדושה הוא לא יכול להיות בדברים בטלים, אם אדם נמצא בדברים בטלים הוא לא יכול להיות בתורה הקדושה, כי הדברים הבטלים נכנסים בתוך התורה הקדושה. לכן דוד המלך מיד ניתק את זה והבין שאם דבקים בתורה, **"וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בָּה'** **אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים כְּלַכֶּם הַיּוֹם"** (דברים ד, ד) הדבקות בתורה זה כמו אויר לנשום, שאי אפשר רגע אחד לנשום ורגע אחד לא לנשום. אם נושם, נושם כל הזמן, ואם עוצר, נעצר.

**"אם בַּחֲקֹתַי תֵּלְכוּ וְאֶת מִצְוֹתַי תִּשְׁמְרוּ
וְעֲשִׂיתֶם אֹתָם"**

לא רק שמעשיך יהיו לשם שמייים אלא
גם מעשי האנשים מסביבך

והנה רש"י האריך בעניין כפל הלשון, שהתורה הקדושה כופלת ואומרת "אם בַּחֲקֹתַי תֵּלְכוּ וְאֶת מִצְוֹתַי תִּשְׁמְרוּ וְעֲשִׂיתֶם אֹתָם" וצריך להבין מדוע התורה כופלת את הלשון, וידוע כמו שהארכנו בעבר שכל תג בתורה הקדושה מדוקדק ביותר, מה כפל הלשון פה?

אלא אפשר לבאר ולומר, שלא די לו לאדם במה שהוא עצמו הולך בחוקותיו של הקב"ה ומתנהג בדרך ה', אלא האדם צריך להשתדל בכל כוחו לזכות את האחרים שגם הם ילכו בדרך ה' ויקיימו תורה ומצוות. כמו שמובא בגמרא (שבת נד:): מי שספק בידו למחות ואינו מוחה, נקרא על שמו, על כן אמר שוב "וְאֶת מִצְוֹתַי תִּשְׁמְרוּ" שחייב אדם לעשות משמרת, גדר וסייג לתורה, להיות שומר למצוות שיתקיימו גם על ידי אחרים.

אדם שחושב שאם קיים הוא את המצוות בזה יצא ידי חובה, טועה טעות חמורה. וכמו שחז"ל אומרים (שם) פרתו של רבי אלעזר בן עזריה הייתה יוצאת ברצועה שבין קרניה שלא ברצון חכמים, ודרשו ואמרו וכי רבי אלעזר בן עזריה לא הקפיד בעניין שבת, ודאי שהקפיד, אלא פרתם של השכנים של רבי אלעזר בן עזריה יצאה ברצועה שבין קרניה, ורבי אלעזר בן עזריה לא הוכיח אותם מספיק, ולכן נקרא על שמו שפרתו יצאה ברצועה שלא ברצון חכמים.

אם כך התורה הקדושה מצווה אותנו פה **"אִם בַּחֲקֵי תֵלְכוּ וְאֵת מִצְוֹתַי תִּשְׁמְרוּ וְעֲשִׂיתֶם אֹתָם"** שלא די לאדם שהוא לבד מקיים את החוקים ואת המצוות, אלא יהודי חייב בכל כוחו לדאוג שגם חבריו וקרוביו ובני משפחתו, וכלל עם ישראל יקיימו את התורה ואת המצוות.

וידוע מה שהגמרא אומרת (ברכות כח:) רבי יוחנן כשחלה ובכה, שתי דרכים לפני, אחד

לגן עדן ואחד לגיהנום ואיני יודע באיזו דרך מוליכים אותי. ופירשו המפרשים כי ודאי רבי יוחנן כשלעצמו לא היה לו לירא מגיהנום, אבל חשש שאולי בניו או תלמידיו יקלקלו דרכם, והם על ידי מעשיהם יוליכוהו לגיהנום כי ברא מזכה לאבוה (סנהדרין קד.) דלהפך, דהיינו דאיזה דרך מוליכים אחרים אותו.

והיינו דאמר דוד המלך "חֲשַׁבְתִּי דְרָכַי" (תהלים קיט, נט) מדוע אמר דרכיי, שתי דרכים גן עדן וגיהנום, ואיני יודע באיזו דרך מוליכים אותי הבאים אחריי. על כן "וְאֶשִׁיבָה רַגְלִי" אלו הבנים והתלמידים, כמו שנאמר ברא כרעא דאבוה. "אֶל עֲדוֹתֶיךָ" כלומר על כן השתדלתי בכל עוז לפקח על הבאים אחריי ולדבקם גם הם אל עבודתך, וזה רגליי מוליכות אותי לבית המדרש. לכן האדם צריך להשתדל בכל כוחו, שכל מעשיו יהיו לשם שמיים ולא רק מעשיו, אלא לזכות את אחרים שגם הם, מעשיהם ודרכיהם יהיו בדרך ה' לשם שמיים.

**"וְזָכַרְתִּי אֶת בְּרִיתִי יַעֲקֹב וְאָף אֶת בְּרִיתִי
יִצְחָק וְאָף אֶת בְּרִיתִי אַבְרָהָם אֲזַכֵּר"**

**שלוש הבריתות שהבטיח הקב"ה לעם
ישראל לדורי דורות**

הנה צריכים להבין, הרי לא מצאנו בתורה ברית חדשה שהקב"ה כרת עם כל אחד מהאבות, הקב"ה כרת ברית עם אבות העולם אברהם יצחק ויעקב ברית אחת, ברית בין הבתרים. וכך מובא (בראשית כו, א) **"וְהִקְמֹתִי אֶת הַשְּׂבָעָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי לְאַבְרָהָם אָבִיךָ"**, אם כך מה הן השלוש בריתות שנאמר כאן **"וְזָכַרְתִּי אֶת בְּרִיתִי יַעֲקֹב וְאָף אֶת בְּרִיתִי יִצְחָק וְאָף אֶת בְּרִיתִי אַבְרָהָם אֲזַכֵּר"** הרי נאמרה ברית אחת וזהו, אם כך מה הן הבריתות?

אלא אפשר לבאר ולומר, לכל אדם ואדם יש הרבה משאלות לב, כל אדם ואדם יש לו הרבה בקשות והרבה רצונות שיתקיימו איתו ועם בניו ועם משפחתו, אבל יש שלושה דברים שהם החשובים ביותר והם בניים חיים ומזונות. אלו השלושה דברים החשובים ביותר, אדם

רוצה שיהיו לו ילדים, אדם רוצה שיהיו לו חיים ארוכים, ואדם רוצה שתהיה לו פרנסה בשפע. והנה כשנסתכל על אבות העולם נראה, ששלושת האבות אברהם יצחק ויעקב כל אחד זכה במשהו אחר יותר מהשני. יצחק אבינו זכה לחיים ארוכים, החיים של יצחק אבינו היו חיים מלאים, שלמים חיים ארוכים. חי יותר מאברהם ויותר מיעקב וכן כל חייו גר בארץ ישראל, לא נרדף מארץ ישראל, לא היה צריך לברוח מארץ ישראל, ועליו נאמר "אַתְּ מְסֻפָּר יְמֵיךָ אִמְלֵא" (שמות כג, כו) היו לו חיים ארוכים, נוחים וטובים.

יעקב אבינו היו לו בנים, הקב"ה זיכה את יעקב אבינו בשתיים עשרה שבטים "שְׁבֻטֵי יְהוָה עֲדוֹת לְיִשְׂרָאֵל" (תהלים קכב, ד) היו לו בנים צדיקים יראי שמיים, לא כאברהם אבינו שהיה לו את בני קטורה ואת ישמעאל, ולא כיצחק שהיה לו את עשיו. יעקב אבינו כל בניו היו צדיקים ומיטתו הייתה שלימה לפני הקב"ה, אז יעקב אבינו התברך בברכת הבנים.

אברהם אבינו התברך בברכת השפע והפרנסה "וה' בָּרַךְ אֶת אַבְרָהָם בְּכָל" (בראשית כד, א) שאברהם אבינו הייתה לו פרנסה מרובה והיה לו עושר גדול ביותר.

אם כן, הברכה שהקב"ה מבטיח ואומר לעם ישראל, "וְזָכַרְתִּי אֶת בְּרִיתִי יַעֲקֹב וְאָף אֶת בְּרִיתִי יִצְחָק וְאָף אֶת בְּרִיתִי אַבְרָהָם אֲזַכֵּר" שהקב"ה יזכור לעם ישראל את שלושת הבריתות חיים ארוכים, בנים ופרנסה. שהברכות האלה ילכו עם עם ישראל לדורי דורות, ויהיו חלק בלתי נפרד ובלתי נמנע מעם ישראל.

"וְזָכַרְתִּי אֶת בְּרִיתִי יַעֲקֹב וְאָף אֶת בְּרִיתִי יִצְחָק וְאָף אֶת בְּרִיתִי אַבְרָהָם אֲזַכֵּר"

הכוח של מסירות הנפש תמיד נזכר
בשמיים

צריך להקשות, מדוע בכל האבות נאמרה זכירה וביצחק לא נאמרה זכירה, "וְזָכַרְתִּי אֶת בְּרִיתִי יַעֲקֹב" נאמרה זכירה. "וְאָף אֶת בְּרִיתִי

יִצְחָק" לא נאמרה זכירה, "וְאָף אֶת בְּרִיתִי אֲבָרְהֶם אֲזָכֹר" נאמרה זכירה. מדוע ביעקב ואברהם נאמרה זכירה, וביצחק לא נאמרה זכירה?

אלא אפשר לבאר ולומר יסוד גדול, שכאשר הבנים עושים את מעשי האבות גם כן מתעוררת זכות האבות בשמיים. והנה אברהם יצחק ויעקב מסמנים שלושה עמודים, אברהם מסמן את עמוד החסד, יצחק מסמן את עמוד המסירות נפש, יעקב מסמן את עמוד התורה הקדושה. חסד ותורה לא תמיד יש בעם ישראל, יש זמנים שיש בהם חסד גדול בעם ישראל ופחות תורה, יש זמנים שיש תורה ופחות חסד, אז חסד ותורה זה תלוי בדורות ותלוי בניסיונות.

אבל מסירות נפש שזה כנגד יצחק, בכל הזמנים יש בעם ישראל "כִּי עָלֶיךָ הִרְגָנוּ כָּל הַיּוֹם" (תהלים מד, כג) חז"ל אומרים זו ברית מילה, שמוסרים נפש שמלים את הבן. כל יום שיש בריתות זה מסירות נפש, כל דבר שיהודי עושה

למען הקב"ה, כל מעשה שיהודי עושה למען הקב"ה יש בו כעין ממסירות נפש.

לכן "וְזָכַרְתִּי אֶת בְּרִיתִי יַעֲקֹב" זו תורה, צריך תמיד לזכור גם בזמנים שיש בהם ירידה בתורה, "וְאָף אֶת בְּרִיתִי אֲבָרָהֶם אֲזַכֵּר" זה חסד צריך לזכור כי גם יש זמנים שיש ירידה בחסד, אבל את "וְאָף אֶת בְּרִיתִי יִצְחָק" זה תמיד אפרו מונח על גבי המזבח. תמיד עם ישראל בכל הזמנים, ובכל העיתים מוסרים נפש למען הקב"ה, ושם לא צריך זכירה כי זה נמצא תמיד בתוך עם ישראל, חקוק וטבוע בטבעם כח המסירות נפש.

"וְאָם מִשָּׂדֵה אַחֲזָתוֹ יִקְדִּישׁ אִישׁ לַה' וְהָיָה עֲרֹכְךָ לְפִי זֵרְעוֹ"

הילדים של האדם מעידים עליו האם
דרכו אמיתית ונכונה

והנה אפשר לבאר ולומר, כשרואים אדם שמקיים מצוה טלית נאה, אתרוג נאה, תפילין

נאות, או כל מצוה אחרת שיהודי מקיים, העולם מודד אותו ובוחרן אותו בשני סוגי אנשים. אנשים שאוהבים אותו, יאמרו כמה נאים מעשיו, כמה צדיק היהודי הזה, כמה מקפיד במצוות, כמה מסור הוא לקיים את תורתנו הקדושה. אנשים אשר לא אוהבים אותו, יאמרו כמה בעל גאווה הוא, כמה משתדל הוא להבליט את עצמו, כמה מעשים לא נאים, כמה מעשיו לא לשם שמיים. אם כך כל מעשה שעושה האדם, בוחנים אותו אוהביו לטובה, שונאיו לרעה. אם כך, איך נדע האמת אם האדם מעשיו לשם שמיים או לא, איך נדע האם דרכו טובה או לא?

אלא צריך לדעת שהדרך הפשוטה היא לבדוק על האדם אם מעשיו נאים או לא להסתכל בילדים שלו, אם הילדים שלו הולכים בדרך ה' ומתנהגים בהתנהגות טובה, סימן שגם הוא בראשית דרכו הלך בדרך ה', והתנהגותו הייתה התנהגות הגונה וישרה לשם שמיים. אם בניו הולכים בדרך רעה, המבחן הוא שגם הוא הלך בדרך רעה והתנהגות שלו הייתה

התנהגות לא הגונה, ומעשיו לא היו לשם שמיים.

ובזה אפשר לדקדק בפרשת השבוע "וְאִם מִשְׁדָּה אֶחָזְתוּ יְקַדִּישׁ אִישׁ לֵה' וְהָיָה עֲרֹכָךְ לְפִי זָרְעוּ" רק לפי זרע האדם וההתנהגות של האדם, נדע האם "מִשְׁדָּה אֶחָזְתוּ", האם ההתנהגות שלו הייתה להקדיש אשה לה' מזרעו, נבין את דרך האדם אם היא דרך אמיתית ודרך נכונה או שלא הייתה דרך הגונה ולא הייתה דרך ישרה.

**השמוח בחלקו ועושה את רצון השם
במסירות נפש זוכה להיות בחינת
ממלכת כהנים וגוי קדוש**

התורה הקדושה אומרת שלפני מתן תורה הקב"ה אומר לבני ישראל "וְהֵייתֶם לִי סֻגְלָה מִכָּל הָעַמִּים כִּי לִי כָּל הָאָרֶץ וְאַתֶּם תִּהְיוּ לִי מִמְּלַכְתַּת כֹּהֲנִים וְגוֹי קְדוֹשׁ" (שמות יט, ה-ו) הקב"ה מבטיח לעם ישראל שיהיו סגולה מכל העמים שיהיו ממלכת כהנים וגוי קדוש כי לי כל

הארץ. נבוא ונשאל מה הקשר בין "כי לי כל הארץ" לבין ההבטחת הקב"ה שעם ישראל יהיה ממלכת כהנים וגוי קדוש? ועוד נשאל מה הפירוש ממלכת כהנים, לא מצאנו בשום מקום בתורה שיש לכהנים ממלכה, הרי לכהנים אין נחלה ואין להם חלק בארץ ישראל, אם כך מה הפירוש ממלכת כהנים ומה הקשר שהקב"ה אומר כי לי כל הארץ?

אז אולי אפשר לבאר ולומר כך, המדרש אומר (בר"ר ה, ח) לְמַה נִקְרָא שְׁמֵה אֶרֶץ, שְׁרֻצָתָהּ לַעֲשׂוֹת רְצוֹן קוֹנֶה. בבריאת העולם הקב"ה הלך לכל הבריאה כולה ושאל את כל הבריאה האם הם רוצים להיברא או לא, הקב"ה הלך לבהמה ושאל את הפרה האם היא רוצה להיברא או לא, הפרה שאלה מה זה אומר להיות פרה, הקב"ה הסביר לה היא אמרה כן והשם ברא את הפרה. הקב"ה שאל את העץ האם הוא רוצה להיברא וגם לעץ הקב"ה הסביר מה זה להיות עץ, העץ הסכים והקב"ה ברא אותו. לפני שהקב"ה ברא את כל הדברים בעולם הוא שאל אותם לפני כן, אחרי שענו כן הקב"ה ברא אותם.

הארץ היא הדבר הכי פחות ומבוזה בבריאה, דורכים על הארץ, יורקים על הארץ, ואפילו שהיא הדבר הכי מבוזה בעולם הארץ נקראת כך שרצה לעשות רצון קונה, רצה ואמרה לקב"ה מה שאתה אומר לעשות אני עושה, אתה רוצה שאני אברא אני לא מחכה ושואלת שאלות, אלא היא רצה ונבראה. לכן דרך ארץ קדמה לתורה, אם האדם רוצה להתחזק בתורה שיראה את הדרך של הארץ איך שהיא התנהגה ורצה לקיים את רצון השם בלי לשאול שאלות ולהסתכל על הכבוד והמעלה שלה, ומשם ילמד האדם איך להתנהג בתורה ובדברים.

אדם שבא לשיעור תורה ואומר לא כיבדו אותי, לא אמרו לי ולא עשו לי, אדם שהולך לעבודה אומר לא יהיה לי, מה יהיה לי ואיך יהיה לי. אדם שבכל דבר רואה את עצמו ולא רואה את הקב"ה, צריך ללמוד מהארץ שמסמלת דרך ארץ קדמה לתורה, לפני שתהיה לך תורה שתהיה לך דרך ארץ ותדע לכבד את הדברים כמו שצריך, כמו הארץ שרצה לעשות רצון קונה מבלי להסתכל איפה המקום שלי ואיפה

הכבוד שלי, מה האינטרס שלי ומה ישאר לי ומה לא ישאר לי. ברגע שהאדם מתחיל לחפש מה יהיה לו ואיך יהיה לו, מחפש את כל הדברים האלה, הוא מאבד את הכל.

לכן למרות שהארץ יודעת שהיא מבוזת ומושפלת ודורכים עליה, לא עושים לה אף חשבון ולא עושים לה אף כבוד, עם כל זה הארץ התנהגה בפשטות ובצניעות ובריצה גדולה לעשות את רצון השם זכתה להיות נצחית ונשארת לעולם, כי שמחה בחלקה וקיבלה את הכל באהבה וזו המעלה הגדולה של הארץ.

אם כך הקב"ה בא לבני ישראל ואומר להם לפני מתן תורה "וְאַתֶּם תִּהְיוּ לִי מִמְּלֶכֶת כְּהֹנִים וְגוֹי קָדוֹשׁ" צריך לדעת שהקב"ה ברא את העולם בגבולות, אדם שאין לו גבול שם הבעיה שלו בחיים מתחילה. כל אדם צריך לדעת בחיים מה המקום שלו, כמו שאומרת הגמרא (יומא לח.) אמר בן עזאי בשמך יקראוך ובמקומך יושיבוך ומשלך יתנו לך. הושיבו אותך פה כי זה הכסא שלך ונכתב עליך לשבת פה, לא יעזור

לך כלום ולא תוכל לשבת על הכסא הזה אם זה לא נכתב לך. הושיבו אותך שם בסוף, לא תוכל לבוא לאף אחד בתלונה כי כך משמיים נכתב עליך לשבת בסוף. בשמך יקראוך אדם אומר למה לא קוראים לי בשם אחר ולזה קוראים דוד או משה או שם אחר, כי בשמך יקראוך הקב"ה קבע לכל אדם איך יקראו לו. ומשלך יתנו לך נכתב לך מאה אף אחד לא יכול לקחת לך את זה, גם אם ינסו לקחת ויעשו הכל, צריך להאמין בה'.

הרבה פעמים אנחנו רואים רבנים שאוספים כסף ומדברים לשון הרע על זה ועל זה, בגלל שפוחדים שיקחו להם והם לא מאמינים בה'. אדם מדבר לשון הרע כי הוא לא מאמין בהשם, הוא חושב שאם ידבר לשון הרע הוא יקלקל לשני כי אולי לקח לו. צריך אמונה בה', צריך לתת מוסר לא על לשון הרע אלא על אמונה בהשם שחסרה לאדם. בשמך יקראוך ובמקומך יושיבוך ומשלך יתנו לך, החיים נבנו שלכל אחד יש את המקום שלו אתה פה והוא שם, וזה התחיל במתן תורה. משה רבנו היה

ראשון שעלה לקב"ה, בין משה לאהרן היה מרחק גדול הם לא עמדו ביחד במתן תורה, בין אהרן לבנים שלו היה מרחק, בין הבנים של אהרן היה מרחק לזקנים ומהזקנים היה מרחק של מיל לעם ישראל. ממתן תורה הקב"ה שם את העולם בסדר מסוים, שלא כולם באים ונדחפים אלא ממתן תורה הקב"ה עשה סדר, משה רבנו עלה וממנו מרחק לאהרן לבנים שלו, לזקנים ולעם ישראל, סדר גדול ביותר.

אדם שמתחיל לחשוב איפה אני ולמה הוא שם ואני פה, למה משה פה ואני לא, הוא מתחיל לקלקל ולהרוס את הכל. אדם אומר אני גדול והוא קטן או אתה גדול ואני קטן, אדם שמתחיל להיכנס כך בדברים הורס את כל התורה ואת כל הדברים הגדולים. "פי לי כָּל הָאָרֶץ" האות ל' על פי הקבלה זה הסמל של התורה והתלמידי חכמים, כי היא עולה למעלה והולכת לצד ויורדת למטה אז האדם יכול להיות בחינה של האות ל' גדול בתורה או להיות בחינה של האות י' הקטן בתורה, אומר

הקב"ה "כִּי לִי כָּל הָאָרֶץ" הגדול בתורה והקטן בתורה כולם שלי וכולם אותה מעלה ומדרגה. האדם לא יכול לעלות על השני ולא יכול לרדת מהשני כי לי כל הארץ, יש סדר ואיפה שהמקום שלך זה המקום שלך ואיפה שהמקום שלו זה המקום שלו. הקב"ה אומר לבני ישראל לפני מתן תורה כדי שתגיעו לדרגות הגבוהות ביותר תהיו בחינת לי, בין הגבוה ובין הקטן בדרך של מסירות נפש כל הארץ שרצה לעשות רצון קונה, אז תזכו לכל הדרגות הגבוהות והדברים הנשגבים ביותר להיות ממלכת כהנים וגוי קדוש.

